Folk Dances Of Telangana

భారత ద్వీపకల్పం దక్షిణ ప్రాంతంలో తెలంగాణ రాష్ట్రం ఉంది. జానపద నృత్యాలు తెలంగాణ సంస్కృతిలో ఒక ప్రాథమిక భాగం. తెలంగాణ నృత్య సంస్కృతిని రాష్ట్రమంతటా ఎంతో ఉత్సాహంగా ప్రదర్శిస్తారు. తెలంగాణ నృత్య రూపాలు భారతదేశం అంతటా ప్రసిద్ధి చెందాయి. అద్భుతమైన జానపద నృత్యాలకు కూడా రాష్ట్రం ప్రసిద్ధి చెందింది. తెలంగాణ ప్రత్యేకతను చాటే జానపద నృత్యాలు - గుస్సాడి నృత్యం, ధింసా నృత్యం, లంబాడీ నృత్యం, పేరిణి శివతాండవం, డప్పు నృత్యం. తెలంగాణ జానపద నృత్యాల పూర్తి వివరాలను ఈ వ్యాసంలో అందిస్తున్నాం.

Adda247 APP

Folk Dances Of Telangana | తెలంగాణా జానపద నృత్యాలు

రాబోయే పోటీ పరీక్షలలో తెలంగాణలో ఉన్న జానపద నృత్యాల గురించి అడిగే అవకాశాలు చాలా ఉన్నాయి.ప్రధానంగా రాష్ట్ర స్థాయికి సంబంధించిన పరీక్షలలో కూడా వీటి గురించి ఖచ్చితంగ అడుగుతారు,కాబట్టి అభ్యర్థులు ఈ కథనం ద్వారా తెలంగాణాలో ఉన్న జానపద నృత్యాల గురించి వివరంగా తెలుసుకోగలరు.

డప్పు నృత్యం

- డప్పు నృత్యం తెలంగాణలో ప్రసిద్ధి చెందిన నృత్య రూపం. రాష్ట్రంలోని పలు ప్రాంతాల్లో తాపెట్ట, పాలక వంటి ప్రాంతాల్లో డప్పును వివిధ పేర్లతో పిలుస్తారు.
- ఈ నృత్య రూపానికి శ్రావ్యమైన లయబద్ధమైన సంగీత వాయిద్యం 'డప్పు' నుండి దాని పేరు వచ్చింది, ఇది టాంబురైన్ ఆకారంలో ఉండే పెర్కషన్ వాయిద్యం (డ్రమ్).
- ఈ నృత్య రూపం తెలంగాణలోని నిజామాబాద్ జిల్లా నుండి ఉద్భవించిందని నమ్ముతారు.
- నృత్య ప్రదర్శకులు రంగురంగుల మరియు ప్రకాశవంతమైన దుస్తులు ధరిస్తారు. ఈ నృత్యం సాధారణంగా అనేక పండుగ సందర్భాలలో ప్రదర్శించబడుతుంది.

లంబాడీ నృత్యం

- లంబాడి అనేది తెలంగాణ (మరియు ఆంధ్ర ప్రదేశ్) యొక్క పురాతన జానపద నృత్యం, దీనిని 'లంబాడీలు' లేదా 'బంజారాలు' లేదా 'సెంగాలీలు' అని పిలిచే సెమీ-సంచార తెగలు ప్రదర్శిస్తారు. ఈ నృత్యం రాజస్థాన్‌లోని గిరిజనులకు మూలం.
- లంబాడీ నృత్యాన్ని సాధారణంగా ఆడవారు మాత్రమే ప్రదర్శిస్తారు మరియు కొన్నిచోట్ల పురుషులు అరుదుగా పాల్గొంటారు. నృత్యకారులు రంగురంగుల ఎంబ్రాయిడరీ దుస్తులు, గాజు పూసలు మరియు అద్దాలు మరియు అలంకరించబడిన ఆభరణాలతో ప్రదర్శిస్తారు.
- ఈ నృత్యంలో పంటకోత, నాటడం మరియు విత్తడం వంటి రోజువారీ థీమ్‌లు ఉంటాయి. నృత్యకారులు రాజస్థానీ, గుజరాతీ, మరాఠీ మరియు తెలుగు భాషలకు చెందిన పదాలను ఉపయోగిస్తారు.
- లంబాడీ అనేది సాధారణంగా హోలీ, దసరా, దీపావళి వంటి వివిధ పండుగలలో ప్రదర్శించబడే ఒక సమూహ నృత్యం.

పేరిణి శివతాండవం

- పేరిణి శివతాండవం లేదా పేరిణి తాండవం అనేది 11వ శతాబ్దపు కాకతీయ రాజవంశం పాలకుల మూలాలు. ఇది శివునికి (రుద్రదేవునికి) అంకితం చేయబడింది.
- వరంగల్ జిల్లాలోని పాలంపేట్ మరియు ఘనాపూర్‌లోని వెయ్యి స్తంభాల దేవాలయాలు మరియు పుణ్యక్షేత్రాలలో నృత్య రూపానికి సంబంధించిన చారిత్రక అంతర్దృష్టులు కనిపిస్తాయి.
- గంటలు, డప్పులు మరియు శంఖాలకు అనుగుణంగా నృత్యం చేసే పురుషులు మాత్రమే ఈ నృత్య రూపాన్ని ప్రదర్శిస్తారు.

గుసాడి

- గుసాడి అనేది తెలంగాణలోని ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో 'రాజ్ గోండ్స్' లేదా గోండులు తెగలచే ప్రదర్శించబడే జానపద నృత్యం.
- ఈ నృత్యాన్ని సాధారణంగా దీపావళి పండుగ సమయంలో ప్రదర్శిస్తారు. నృత్యకారులు ఆభరణాలతో అలంకరించబడిన రంగురంగుల దుస్తులు ధరించి, బృందాలుగా, పాటలు పాడుతూ, నృత్యాలు చేస్తూ గ్రామాలలో తిరుగుతారు.
- అలాంటి బృందాలను దండారీ నృత్య బృందాలు అంటారు. 'గుసాడి' దండారిలో ఒక భాగం. మరియు ఇందులో రెండు నుండి ఐదు వరకు బృంద సభ్యులు ఉంటారు.

ఒగ్గు కథ

- ఒగ్గు కథ లేదా ఒగ్గుకథ అనేది హిందూ దేవతలైన మల్లన, బీరప్ప మరియు ఎల్లమ్మ కథలను స్తుతిస్తూ మరియు వివరించే సాంప్రదాయ జానపద గానం.
- ఒగ్గు కళాకారుల చేతిలోని ఢమరుకాన్ని 'ఒగ్గు' అంటారు. ఆ ఒగ్గును వాయిస్తూ చెప్పే కథలను ఒగ్గు కథలనీ, వాటిని చెప్పే వారిని 'ఒగ్గులు' అనీ అంటారు. ఒగ్గు వాద్యాన్ని జెగ్గు, జగ్గు, ఒగ్గు అనీ వ్యవహరిస్తారు.
- ఇది యాదవ్ మరియు కురుమ గొల్ల వర్గాలలో ఉద్భవించింది, వీరు శివుని (మల్లికార్జున అని కూడా పిలుస్తారు) స్తుతిస్తూ పాటలు పాడటానికి తమను తాము అంకితం చేసుకున్నారు.
- ఈ సంప్రదాయాన్ని ఇష్టపడే మరియు ఆచారాలను నిర్వహించే ఈ సమాజం తమ కులదేవతల కథలను వివరిస్తూ ఒక ప్రదేశం నుండి మరొక ప్రదేశానికి వెలతారు.
- ఒగ్గులు యాదవుల సాంప్రదాయ పూజారులు మరియు భ్రమరాంబతో మల్లన్న కళ్యాణం చేస్తారు.
- ఒగ్గు కథ ప్రబలంగా ఉన్న తెలంగాణలో బల్లాడ్ సంప్రదాయంలో ఒగ్గు కథకు ప్రధానమైన స్థానాన్ని కల్పించేది కథనం యొక్క నాటకీయత. ప్రతి సంవత్సరం కొమ్రెల్లి మల్లన్న ఆలయాన్ని గాయకులు సందర్శిస్తారు.

చిందు యక్షగానం

- చిందు యక్షగానం తెలంగాణలోని పల్లెల్లో విరాజిల్లింది. 'యక్షులు' అని పిలువబడే ప్రదర్శకులకు నాగసులు, కూర్మపులు, సానులు మరియు భోగాలు వంటి రకరకాల పేర్లు కూడా ఉన్నాయి. ఆ తర్వాత 'జక్కులు'గా పేరు తెచ్చుకున్నారు.
- కవి శ్రీనాథ తన రచనలలో ఒక పాత్రను 'జక్కుల పురంధ్రిణి'గా పేర్కొన్నాడు. పెండేల నాగమ్మ మరియు పెండేల గంగమ్మ అనే రెండు చారిత్రక పేర్లు.
- కాకతీయ ప్రతాప రుద్రుని ఆస్థాన నర్తకి మచ్చలదేవి. ఆమె తన కుటుంబ చరిత్రను 'యక్షగాన' రూపంలో రాసి ఓరుగల్లు (ప్రస్తుత వరంగల్) కోటలో ఆస్థాన పండితుల సమక్షంలో ప్రదర్శించినట్లు చెబుతారు.
- ప్రస్తుతం ఈ సంప్రదాయం తెలంగాణలో మాత్రమే ఉంది. ఈ బృందాలకు 'భారతులు', 'బహురూపులు', 'సైంధవులు', 'దాసరులు', 'చిందు మాదిగలు' అని పేర్లు పెట్టారు.
- వారు పండితులచే వ్రాసిన గ్రంథాలను సాధారణ కవిత్వ మీటర్‌లో ప్రదర్శించారు. 'చిందు-జోగితలు' అనేది మాదిగలు ప్రత్యేక ప్రేక్షకులను కలిగి ఉన్న ఒక వర్గం.
- జోగిత దేవుడిని స్తుతిస్తూ నృత్యం చేసే ప్రత్యేక హక్కును కలిగి ఉంటాడు. అప్పటి నుండి 'జోగు' అనే పదం 'జోగు చిందుల రామవ్వ', 'జోగు ఎల్లవ్వ', 'జోగు చిన్నబాయి', 'జోగు పూబోని' మొదలైన వారి పేర్లకు ఉపసర్గగా మారింది.
- తరువాతి కళాకారులు తమ పూర్వీకుల కళ యొక్క వారసత్వాన్ని తీసుకువెళ్లారు. ఈ కళను అభ్యసిస్తున్న కళాకారులకు 'జోగు' అనేది ఇప్పుడు సంతకం పదం. కాలక్రమేణా అది మాదిగల ఉపకులంగా మారింది.
- పార్వతీ దేవి అవతారంగా భావించే 'ఎల్లమ్మ' పాత్ర ఎప్పుడూ హైలైట్ అవుతుంది మరియు భాగవతాలలో స్త్రీ పాత్రలు పోషించిన పురుషులకు భిన్నంగా స్త్రీలు మాత్రమే ఈ పాత్రను పోషిస్తారు.
- అవి మహాభారతం, రామాయణం లేదా భాగవతం వంటి అన్ని ప్రధాన ఇతిహాసాలను కవర్ చేస్తాయి. స్థానిక దేవతలను కూడా ముఖ్యంగా 'ఎల్లమ్మ' చుట్టూ కథలు ఉన్నాయి.

బుర్రకథ

- బుర్రకథ అనేది కథ చెప్పే తెలుగు కళ. కోస్తా ఆంధ్ర ప్రాంతంలో బుర్రకథను జంగం కథ అంటారు.
- తెలంగాణలో దీనిని తంబూరకథ లేదా శారదకథ అని కూడా అంటారు.
- రాయలసీమలో దీనిని తందాన కథ లేదా సుద్దులు అంటారు.

- సాధారణంగా, ఈ కళను పిచ్చుగుంట్ల లేదా జంగాలు వంటి కొన్ని కులాలు/ తెగలకు చెందిన ఒకే కుటుంబానికి చెందిన ఇద్దరు లేదా ముగ్గురు వ్యక్తుల బృందం అభ్యసిస్తారు.బుర్రకథ కథకులను శారదగల్లు అని కూడా అంటారు.
- కథనం యొక్క ఈ రూపంలో ప్రధాన కథకుడు తంబురా (తీగ వాయిద్యం) వాయిస్తూ అందెలు (చీలమండలు) ధరించి నృత్యం చేస్తూ కథను చెబుతాడు.
- ఒకరు లేదా ఇద్దరు సహచరులు లేదా సైడ్‌కిక్‌లు గుమ్మెట లేదా బుడికే అనే చిన్న డ్రమ్స్‌తో కథకుడికి సహాయం చేస్తారు.
- తెలంగాణ, ఆంధ్ర, రాయలసీమ బుర్రకథల మధ్య భేదాలు ఉన్నాయి. భాష ఒకదానికొకటి భిన్నంగా ఉంటుంది. తెలంగాణ కథకులు బుడిగె తంబురను ఉపయోగిస్తే, రాయలసీమ మరియు ఆంధ్ర కథకులు పడిగె తంబురను పేటికతో ఉపయోగిస్తారు.
- కొందరైతే ఇత్తడి డప్పులు, మరికొందరు మట్టి డ్రమ్ములు వాడతారు. తెలంగాణ కథకులు తమ తంబురాలను శారదా దేవిగా భావిస్తారు, అందుకే వారిని శారదగల్లు అని పిలుస్తారు.
- ఆంధ్రులు నిలబడి కథలు చెప్పినట్లు తెలంగాణ కథకులు కూర్చొని ప్రదర్శన చేస్తారు.
- రాయలసీమలో ప్రధాన కథకుడు కర్ర పట్టుకుని కథ చెబుతుండగా, అతని సహచరులు తంబురా, డప్పులు వాయిస్తారు.

మయూరి

- ఖమ్మం జిల్లాలోని గిరిజన ప్రాంతాల్లో ఈ జానపద నృత్యం చేస్తారు.
- ఖమ్మం ఏజెన్సీ ప్రాంతాల్లో నివసించే తెగలు తలకు కొమ్ములను ధరించి వాయిద్య పరికరాలను వాయిస్తూ చేసే నృత్యాన్ని మయూరి నృత్యం అంటారు.

Also Read:	
Telangana History	Telangana Festivals & Jatharas
Telangana Geography	Telangana State Symbols
Telangana Flora and Fauna	Telangana Music
Telangana Regions, divisions and districts	Telangana Dance

Telangana Demographics	Telangana Attire
Telangana Governance and Administration	Telangana Environmental protection and sustainability
Telangana Economy	Telangana Climate
Telangana Transport	Telangana Infrastructure
Telangana Culture	Telangana Media
Telangana Sports	Telangana Healthcare
Telangana Tourism	Telangana Energy
Telangana Cuisine	Telangana State GK
Telangana Government Schemes	Static GK in Telugu Free PDF
Arts and Crafts Of Telangana	The most famous poets in Telangana